



**Житомирський
державний
університет імені
Івана Франка**



**Тернопільський
національний
педагогічний
університет імені
Володимира
Гнатюка**



**Київський
столичний
університет імені
Бориса Грінченка**

Littera Scripta Manet:

**Нові тенденції у перекладознавстві,
філології та лінгводидактиці у контексті
глобалізаційних процесів**

**Матеріали 3-ї Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів та молодих учених**

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
5 листопада 2025 року

Житомир 2025

УДК 81'255:81'42:001.891

Н-76

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Житомирського державного університету
імені Івана Франка від «28» листопада 2025 року,
протокол № 22*

Рецензенти:

Антонюк Н. М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Могельницька Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя Державного університету «Житомирська політехніка»;

Соловйова Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Littera Scripta Manet : зб. наук. пр. за матеріалами 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та молодих учених "**Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів**" / за ред. Полховської М. В., Борисенко Н.Д., Мосієнко О. В., Лисецької Ю. В. Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2025. Вип. 11. 406 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів», яка відбулася 5 листопада 2025 року в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну, перекладознавчу та лінгводидактичну галузі.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат,

власних імен, посилань на наукові та літературні джерела, інші відомості відповідають автори публікації.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів.

©Колектив авторів,2025

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

92. Охота Ю. В. Тактики перекладу як важливі поняття у сфері сучасного перекладознавства	262
93. Панфілова О. С. Відтворення етичних концептів в українському перекладі роману Айн Ренд «Атлант розправив плечі»	266
94. Паньків І. В. Формування лексичної компетентності учнів старших класів з використанням інтерактивних методів навчання	268
95. Пернікуза А. О. Негативний вплив соціальних мереж у процесі навчання іноземних мов в умовах сьогодення	270
96. Перчишин А. Р. Інтертекстуальність в художній прозі	273
97. Петришин Ю. А. Task-based language teaching in EFL instruction	275
98. Петровська О. О. Legal Translation as a Tool for the Protection of Animal Rights	277
99. Пінчук Ю. В. Прикладні аспекти та сучасні тенденції досліджень у сфері комунікативної лінгвістики	280
100. Піонтковська Я. В. Сучасні тенденції та труднощі перекладу художньої літератури	283
101. Погрібна Н. І. Translation of Military Jargon	286
102. Пожичкевич К. Р. Використання штучного інтелекту у вивченні англійської мови	289
103. Проботюк А. Особливості відтворення культурно маркованої лексики та ідіом в українському перекладі роману Джулії Квін «Герцог і я»	293
104. Пташник І. В. Історія розвитку юридичного перекладу	296
105. Пустовойт Є. М. Лінгвокультурний аспект перекладу реалій фентезійного світу українською мовою (на матеріалі трилогії Дж. Р. Р. Толкіна “Володар Перснів”)	298
106. Рибай С. І. До питання про переклад як вагомий інструмент декодування імпералістичних прагнень	301
107. Рудик Д. М. Використання Instagram як інструменту розвитку мовленнєвих умінь у старшій школі	304
108. Салій О. О. Особливості застосування лексико-граматичних трансформацій у перекладі роману «Червоні лубутени»	308
109. Салійчук Є. С. Відтворення емотивно-експресивної лексики в українському перекладі англійськомовних телесеріалів	311
110. Сахневич К. А. Мова як носій ідеології: особливості відтворення стилю Джорджа Орвелла українською	314
111. Сервило Г. А. Культурні аспекти та переклад мовних особливостей роману «Макова війна» Ребекки Кван	316
112. Слівінська В. С. Методика формування німецькомовної граматичної компетентності учнів старших класів ЗЗСО (на прикладі німецьких прийменників)	319
113. Сміюн О. Мовні стратегії формування образу України в англійськомовному медіадискурсі	322

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

В умовах стрімкого розвитку міжнародних зв'язків та зростання вимог до міжкультурної комунікації, володіння іноземною мовою є ключовою компетентністю сучасної особистості. Центральною ж її складовою є лексична компетентність (ЛК). Вона вважається основною для комунікації старшокласників, адже достатній обсяг та якість активного словника безпосередньо забезпечує необхідний рівень мовної майстерності. У цьому дослідженні англійська ЛК трактується як «здатність людини до коректного оформлення своїх висловлювань і розуміння мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань і лексичної усвідомленості» [1, с. 215].

Формування лексичної компетентності є складним процесом, що складається з чотирьох послідовних етапів: розпізнавання лексичних значень слів у мовленні; початкове застосування лексичних елементів на практиці; розширення лексичного запасу; та закріплення і функціональне використання лексичних елементів у різних комунікативних ситуаціях [2].

Актуальність теми пояснюється тим, що звичайні методи навчання вже не дають потрібного результату у старших класах. Учні потребують не просто знань, а активних навичок для реального спілкування. Інтерактивні методи є тут ключовими, оскільки вони змушують учнів практично використовувати нові слова. Наприклад, рольові ігри та ток-шоу допомагають сміливо застосовувати лексику в розмові, а мозковий штурм чи робота в малих групах вчить працювати разом і швидко згадувати потрібні слова [3]. Такі завдання відповідають

інтересам старшокласників, підвищують їхню мотивацію та забезпечують глибше засвоєння лексики, роблячи її по-справжньому активною.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, практичній розробці та експериментальній перевірці ефективності методики формування лексичної компетентності учнів старших класів на основі використання інтерактивних методів навчання. Для досягнення цієї мети було поставлено низку завдань, які охоплювали: аналіз літератури з питань формування ЛК та інтерактивних технологій, визначення компонентів ЛК і критеріїв її оцінювання, розробку системи інтерактивних методів, проведення педагогічного експерименту та інтерпретацію його результатів.

У дослідженні для розв'язання поставлених завдань застосовано комплекс теоретичних та емпіричних методів. Використано структурно-семантичний та лінгвометодичний аналіз для визначення змісту лексичної компетентності та методичного потенціалу інтерактивних засобів, а також аналіз, синтез та узагальнення для обґрунтування теоретичних засад методики. Емпірична база включала метод опитування для того, щоб зрозуміти ставлення учнів 10–11 класів до інтерактивних методів навчання. Крім цього, було проведено педагогічний експеримент та застосовано комплекс діагностичних методів для об'єктивного вимірювання рівня сформованості лексичної компетентності.

В процесі проведеного педагогічного експерименту була розроблена та успішно апробована методика формування лексичної компетентності учнів старших класів на основі інтерактивних методів. Було доведено, що системне впровадження комплексу інтерактивних вправ сприяє кращому засвоєнню лексичного матеріалу та його переходу з пасивного запасу в активний. Результати контрольного зрізу засвідчили суттєву позитивну динаміку показників лексичної компетентності в експериментальній групі порівняно з контрольною. Зокрема, зафіксовано зростання рівня сформованості ЛК на 20% в експериментальній групі, що виразилося у збільшенні кількості учнів, які досягли достатнього та високого рівнів. Крім кількісних показників, відзначено

помітне підвищення мотивації учнів до вивчення мови та покращення навичок співпраці.

Отже, лексична компетентність є фундаментальною для успішної комунікації старшокласників. Доведено, що системне застосування комплексу інтерактивних методів є найбільш ефективною умовою для її формування. Ця методика сприяла суттєвому зростанню показників ЛК та покращенню активності та залученості учнів. Практична цінність роботи полягає у можливості імплементації розробленої системи вправ у навчальний процес старшої школи для підвищення якості іншомовної підготовки.

Література

1. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних, лінгвістичних університетів. Київ : Ленвіт, 2013, 590 с.

2. Воробець А. Поняття «лексична компетентність» у сучасній методиці навчання іноземних мов / А. Воробець // Германська філологія. 2020. №822.

3. Інтерактивні методи навчання. Сутність та призначення. Впровадження на прикладі методу «Рольова гра». Освітній проект «На Урок» для вчителів: веб-сайт URL: <https://naurok.com.ua/interaktivni-metodi-navchannya-sutnist-ta-priznachennya-vprovadzheniya-na-prikladi-metodu-rolova-gra-259479.html> (дата звернення: 14.10.2025)

Пернікуза А.О.
гр. МЛАб22240д
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Наук. керівник – старший викладач Віннікова Л.Ф.

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

В умовах сьогодення однією з найактуальніших проблем освітнього процесу є зниження рівня концентрації уваги серед здобувачів освіти. Часте користування соціальними мережами формує залежність від короткого,